

Film Distribution ARTCAM uvádí francouzský film

## TÁHNI DO PEKEL

(*MANGE TES MORTS/ EAT YOUR BONES*, r. Jean-Charles Hue, 2014)

*Mezi westernem a krimi, mezi tuláky a bavoráky*



Fred se po 15 letech vězení vrací ke své rodině do kočovnické kolonie na okraji Paříže. Mezitím se událo mnohé, ale jedno se nemění. Jeho bratři se chystají na velkou loupež nákladu mědi. Jenže plán se jim vymkne z rukou a Fred se bude muset rozhodnout, jestli mu snaha postarat se o bratry stojí za další několikaletý žalář...

Režisér Jean-Charles Hue byl za film *Táhni do pekel* oceněn *Cenu Jeana Viga* pro nejlepšího francouzského začínajícího tvůrce. I když totiž Jean-Charles Hue točí zásadně v prostředí francouzské kočovnické komunity Jenišů, jeho filmy jsou podivuhodnými variacemi klasických žánrů a příběhů. Také proto se jeho filmy objevují v programu prestižních festivalů jako Locarno nebo Cannes. *Táhni do pekel* je syrový příběh o vině a trestu, ale také o nalezení duchovní svobody. Film osciluje mezi žánrem westernu a krimi a zároveň přebírá dynamické prvky současné akční a thrillerové produkce.

Film *Táhni do pekel* měl světovou premiéru v Cannes v sekci *Quinzaine des réalisateurs*, kde upoutal svojí syrovostí a autenticitou nejen mezinárodní kritiku, ale také i publikum.



Snímek, obsazený výhradně neherci z řad francouzských Jenišů, v sobě pozoruhodným způsobem spojuje prvky reálného prostředí s fiktivním příběhem. „Zajímalo mě, jak se fikce prolíná s realitou: jako na raných fotkách Larryho Clarka, nebo v jeho prvním filmu *Kids*. Koho zajímá, jestli je to dokument nebo fikce? Důležité je najít rovnováhu mezi tím, co chcete říct, a tím, jak to říkáte, a k tomu používáte odpovídající kódy dané komunity.“

## O REŽISÉROVI

Jean-Charles Hue je francouzský filmař narozený v roce 1968. Od roku 2003 natáčí dobrodružství rodiny Dorkelů, kočovných Jenišů, kteří žijí na severu Francie. V roce 2009 natočil svůj první celovečerní dokumentární film *Carne Viva*, ve kterém zkoumá mytologii města Tijuana. V roce 2010 natočil svůj první celovečerní hraný film *Bavorák páně*, který je žánrově na pomezí mezi detektivkou a tuláckým westernem.

## FILMOGRAFIE

**2014 – TÁHNI DO PEKEL** (Mange tes morts/ Eat your bones)

**2010 – BAVORÁK PÁNĚ** – FID Marseille 2010

**2009 – CARNE VIVA** – Turín 2009

**2008 – Y'A PLUS D'OS** (krátkometrážní film)

**2007 – L'OEIL DE FRED** (krátkometrážní film)

**2006 – PITBULL CARNAVAL** (krátkometrážní film)

## TÁHNI DO PEKEL:

**Originální název:** Mange tes morts / **Režie:** Jean-Charles Hue / **Scénář:** Jean-Charles Hue / **Kamera:** Jonathan Ricquebourg / **Střih:** Isabelle Proust / **Hudba:** Vincent-Marie Bouvot / **Hrají:** Jason Francois, Mickael Dauber, Frederic Dorkel, Moise Dorkel, Philippe Martin / **Země:** Francie / **Rok výroby:** 2014 / **Jazyk:** francouzsky, české titulky / **Přístupnost:** nepřístupný do 15 let / **Stopáž:** 94 min

## KRITICKÉ OHLASY:

*„Jean-Charles Hue filmem *Táhni do pekla* dosahuje vyššího vrcholu v porovnání s jeho předchozím snímkem *Bavorák páně*.... Rozšíření narativního horizontu film odpovídá na důležitější výzvu – vloupání se do světa kočovníků přes jejich tělesnost a odhalení jejich ryzosti díky fikce.“*

Mathieu Mecheret, Cahiers du cinéma

*„Jean-Charles Hue umí snímat těla i noc, nechává rozezní slova, aniž by zastínil folklór. Tím, že film nechává balancovat mezi westernem a detektivkou, překračuje hranice současného filmu.“*  
Vincent Thabourey, Positif

*„Thriller s prvky poetické etnografie vyvolává řadu otázek o současné době a lidské svobodě i způsobu jak ji žít, když již dnes nomádský způsob života již není možný.“*  
Alexis Champion, Le Journal du Dimanche

## **ROZHOVOR S JEANEM-CHARLESEM HUEM**

### **Jak jste se dostal do komunity Jenišů?**

To bylo před 18 lety, když jsem studoval na umělecké škole v Cergy-Pontoise. Pravidelně jsem se zastavoval na křižovatce s kočovníky, které jsem potkával na silnici. Když jsem jednou dvěma z nich řekl, že jméno moje matky za svobodna bylo Dorkel, řekli mi o další rodině Dorkelů, která žila na předměstí Paříže. Seznámil jsem se s Violette a jejími dětmi Fredem, Joem, Mauricem a Sandrou, kteří mě vzali na evangelickou bohoslužbu, která se konala v nedaleké boudě. Kněz, který byl v extatickém transu, tam kázal o Bohu. Všichni se na mě otočili, byl jsem „gadžo“, vetřelec. Když zjistili, že jsme příbuzní, nejdřív si mysleli, že jsem sirotek, který hledá adoptivní rodinu. Vzali mě na evangelické shromáždění v Gien, kde jsem zažil neuvěřitelné věci: obrovské pole se 40 tisíci lidmi a žirafou, která se tyčila nad mořem karavanů. To zvíře pocházelo z cirkusu Bouglione, který na tu akci věnoval obrovský stan.

### **Co je na komunitě Jenišů ve světě kočovníků a Romů zvláštního?**

Na rozdíl od Romů, kteří pocházejí z Indie, Jenišové pocházejí ze střední Evropy, převážně z Německa, což dokazuje počet německých slov v jejich jazyce. Někteří tvrdí, že jsou potomky Keltů. Stejně jako z francouzských „Gitanes“ se i z Jenišů stali kočovníci, když přišli o prostředky k živobytí. Asi se k nim připojili i nějací kriminálníci, jelikož slovo „yeniche“ znamená ve francouzštině zbojník. Ta komunita se dostala do Francie ve středověku. V 50. letech u nich došlo k evangelickému „obrození“ a různé kočovnické komunity se promíchaly. Romové a Jenišové žijí společně, ale ne vždycky to funguje. Mám pocit, že stará rivalita se rozhořela z důvodu neúcty ke kultuře Jenišů. Romové na Jeniše koukají spatra, jelikož nemají silnou hudební tradici. Krásná silueta Romky tančící za doprovodu houslí vždycky propůjčovala Romům určitou auru, která jim zůstává. Jenišů se lidé spíš bojí, než že by je obdivovali. Pro Romy jsou to burani, nebezpeční burani, kteří se sami tetují s pomocí uhlí a šnapsu. Jejich odpor ke zlu a fyzická síla byly vždycky legendární.

### **Jaké to bylo natáčet s kočovníky?**

Ten projekt se mnohokrát málem zastavil. Docházelo ke rvačkám, k honičkám v autech... Co se týká herců, tak ti úplně neposlouchali. Před každou scénou jsem jim pečlivě vysvětlil, jaký je význam toho, co se bude dít, kdo má

mluvit, kdo se má držet vzadu, a přečetl jsem jim jejich repliky, které si v polovině případů předělali podle sebe. Zajímalo mě, jak se fikce prolíná s realitou: jako na raných fotkách Larryho Clarka, nebo v jeho prvním filmu *Kids*. Koho zajímá, jestli je to dokument nebo fikce? Důležité je najít rovnováhu mezi tím, co chcete říct a tím, jak to říkáte, a k tomu používáte odpovídající kódy dané komunity. Jejich hlavní prioritou bylo hrát uvěřitelně, v psychologicky srozumitelných situacích a s triky, které nejsou trapné. Nesmíte zapomenout, že oni se v podstatě rodí s volantem v ruce. Uvedu jeden příklad, kdy se malý Jason měl rozčítit na svého bratra, protože zabil gadža. Nejdřív to nechápal: „Proč bych se měl rozčítit a křičet na někoho z rodiny kvůli gadžovi!“

**Váš film *Bavorák páně* se pohybuje na hraně mezi dokumentem a hraným filmem, ale *Táhni do pekel* je mnohem víc čistá fikce...**



*Bavorák páně* měl být původně *home movie* sestříhaný z dokumentárního materiálu, který jsem nasbíral za celá ta léta. Ale nakonec jsem chtěl, aby to byl hraný film. Můj producent s tím souhlasil. Napsal jsem scénář a pak jsem podle něj natočil film. Ale nenapadlo nás, že se ten film bude někdy promítat v kinech. *Táhni do pekel* je ale stoprocentní fikce. Byl tak zamýšlen i napsán, i když jsem se v něm inspiroval životem celé komunity. Oběma filmům je společné zaujetí pro historky rodiny Dorkelových a někdy i mé vlastní a taky pro jenišský folklór. Ta cesta autem se ve skutečnosti odehrála skoro přesně tak, jak ji vyprávím, ale přidal jsem pár vymyšlených věcí, abych z toho udělal *road movie*, dobrodružství. Je to skoro jako western.

**Jasonovo dilema spočívá v tom, jestli být křesťan, nebo zloděj. Jak tohle téma vzniklo?**

Když jsem se seznamoval s kočovnickou komunitou, bylo mi rychle jasné, že každý z nich si musí vybrat mezi bohy války a cestou Páně. Obzvláště ti mladší měli pocit, že musejí krást nebo se prát s policií, aby se osvědčili. To pochází z dob, kdy kočovníci museli bojovat, aby přežili. Ve vězení se hodně z nich dá na náboženství. Nesmíte zapomínat, že i svět Jenišů má svého boha a mytologii. Pamatuju si, jak na těch ohromných evangelických setkáních vidíte věřící v transu a 500 metrů od nich máte partu mladých nevěřících, kteří závodí v ukradených



autech, které ráno za úsvitu zapálí. Nebe a Země, jestli chcete. Někde v Bibli je napsáno, že Bůh vyvrhne vlašné. Kočovníci nejsou nikdy vlašní. V jejich životě je každé rozhodnutí dramatické. Violette ve filmu ví, že její adoptivní syn Jason je ve věku, kdy se musí rozhodnout. A taky ví, že až se její nejstarší syn Fred dostane z vězení, mohl by svěst Jasona na scestí. Křest je proti tomu jediná pojistka.

### **Fredova noční projížďka je skoro jako iniciační rituál.**

Fred je tradicionalista, i když je na to trochu mladý. Potřebuje mít v životě poslání, pro sebe a pro svou rodinu. Existuje starý výraz, který popisuje moment, kdy někdo odchází z komunity, říká se, že „jde do světa“. Když jsem byl mladší, chápal jsem to jako překračování hranic, *terra incognita*... Při cestě autem se může stát cokoliv, můžou vás zastavit policajti, nebo kdo ví, můžete potkat samotného ďábla. A to se v podstatě ve filmu stane. Za úsvitu má pocit, že se vrací z bitvy, stále naživu. Je to návrat válečníka, díky kterému si komunita může ještě na chvíli vydechnout. Jejich víra byla podrobena testu a odolala. Je to boj, který není egoistický ani nemorální a který se odehrává „ve světě“, na hranici území, nebo, jak se říkalo, tam, kde žijí draci.



**Fredův osud odkazuje na mizející svět. Připomíná to jistý typ amerického filmu, mám na mysli například Johna Waynea ve filmu *Muž, který zastřelil Liberty Valance*.**

Máte pravdu, svět, ve kterém ještě existuje rozdíl mezi gadži a kočovníky nebo Romy, končí. Když jsem byl mladší, měl jsem hodně rád westerny, hlavně ty, ve kterých stárnoucí hrdina odhalí smysl svého života v jediné závěrečné bitvě. Když jsem se seznámil s rodinou Dorkelů, bylo to, jako by se přede mnou zhmotnily postavy z *Divoké bandy* Sama Peckinpaha i s tím samým proslavem kněze na začátku filmu. Když si Fred vyzvedne své auto z podzemní garáže, je to stejné. Tím, že ho odhalí, odhalí také minulost. Svět se možná změnil, ale Fred ne.

**Film také odkazuje k detektivnímu žánru. Byl to záměr, dostat se od kočovníků k žánrovému filmu?**

Detektivka, film noir, western a další žánry, fantasy, nebo filmová poezie jako Paradžanov, ty všechny už existovaly, v embryonální formě, v komunitě kočovníků. V jeden den jsem zažil epifanii i přestřelku. Pamatuju si



na den, kdy jsme šli koupit pistoli. Byla to scéna jak z filmu od Jeana-Pierra Melvilla. Starý polorozpadlý dům na předměstí, žena vaří na kamnech zelňačku a muž rozkládá na stůl svou sbírku pistolí. Když vytáhl P38, měl jsem najednou pocit, že jsem se ocitnul ve filmu *Osudový kruh*. Tu pistoli jsem koupil a od té doby ji používám ve všech svých filmech... Nemyslím, že bych posouval Jeniše k žánrovému filmu. Spíš je to tak, že oni ten film uchopili ze svého pohledu.

#### **Můžete vysvětlit, co znamená francouzský název filmu?**

„Mange tes morts“ („sněz svoje kosti“) je ta nejhorší nadávka, kterou můžete Jenišovi říct. Ve světě gadžů neexistuje žádný ekvivalent. Když ji jednou vyslovíte, může to vést k různým dramatům, protože to znamená, že jste se zřekl svých předků. Kočovníci možná žijí ze dne na den, to ale neznámá, že nemají vztah ke své rodině, k předkům. To je základ jejich komunity. Někdo, kdo sní svá slova, nebo sní vzpomínku na své předky, se nemůže nazývat člověkem. Uvědomuju si, že ten název je může urazit, ale měl jsem pocit, že v dané situaci nepotřebujeme soucit, ale bojový pokřik. Jenišský bojový pokřik za záchranu jejich historie a jejich síly. Kočovníci, které jsem filmoval, mají jeden rys, který se týká boje: nikdy nebud' ovce, nikdy neustupuj. Nikdy neustupovat. Jak vždycky říká Fred, je lepší být řezník než kus hovězího.

**TRAILER:** <https://www.youtube.com/watch?v=xyxc55r5AAo>

**Tiskové materiály ke stažení:** <http://artcam.cz/tahni-do-pekeli/>

**Distribuční premiéra: 2. 4. 2015**

#### **TISKOVÝ SERVIS:**

Film Distribution ARTCAM

Hedvika Petrželková, PR manager,

Tel.: 776 167 567,

Email: [hedvika.petrzelkova@artcam.cz](mailto:hedvika.petrzelkova@artcam.cz)

[www.artcam.cz](http://www.artcam.cz)